

Nyköpings kommun
kommun@nykoping.se

Rektorn vid Nyköpings gymnasium Skavsta
Anna.hedeklint@nykoping.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Nyköpings gymnasium Skavsta
i Nyköpings kommun

Tillsyn i Nyköpings gymnasium Skavsta

Skolinspektionen genomför tillsyn i Nyköpings kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Nyköpings gymnasium Skavsta besöktes av Skolinspektionen den 8 och den 9 maj 2014.

Fakta om skolenheten

Skavsta är en av fyra skolenheter som ingår i Nyköpings gymnasium. Skolenheten har vid besökstillfället 173 elever. Vid skolenheten finns Fordon- och transportprogrammet med tre inriktningar; lastbil och mobila maskiner, personbil och transport. Vidare erbjuder skolenheten Flygteknikutbildningen som är en riksrekryterande yrkesutbildning inom gymnasieskolan samt ett introduktionsprogram. Inom introduktionsprogrammet erbjuds yrkesintroduktion med inriktning mot fordon och transport, med 5 elever.

Skolenheten är organiserad i två programarbetslag och leds av en rektor. Skolenheten delar elevhälsogruppen med skolenheterna Gripen 1.

Av nationell statistik för program som påbörjats före 2011 framgår att resultaten inom fordonsprogrammet ligger under rikets resultat. Genomsnittligt betygspoäng för elever inom fordonsprogrammet år 2013 är 12,6. 86 procent av eleverna inom fordonsprogrammet erhöll grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier. Andelen elever som erhöll slutbetyg inom fyra år var samma år 78 procent.

Flygteknikutbildningen saknas nationell statistik då programmen inte funnits före 2011 och inga elever har således ännu erhållit några slutbetyg.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att utbildningen vid Nyköpings gymnasium Skavsta är inriktad mot läroplanens övergripande mål, de respektive programmens examensmål samt de mål som uttrycks för ämnen och kurser. Det kvalitetsarbete som bedrivs ger ett gott stöd till skolenhetens förbättringsarbete. Rektorn summerar och analyserar kunskapsresultaten, följer upp läroplansmålen och vidtagna åtgärder på program- och skolenhetsnivå samt planerar för fortsatt utveckling på skolenheten. För att rektorn och lärarna ska kunna planera och utvärdera introduktionsprogrammets kvalitet behöver huvudmannen utarbeta och fastställa en plan som preciserar utbildningens syfte, mål och innehåll.

Rektorn leder elevhälsogruppen med sina olika kompetenser i det förebyggande och främjande elevhälsoarbetet samt i stödet till enskilda elever. Elevers resultat följs upp kontinuerligt och det finns arbetsformer för att ge stöd till elever inom ordinarie undervisning och för det särskilda stödet. Vid utredning av de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven behöver behovet av studiehandledning på modersmålet beaktas och i förekommande fall erbjudas.

Skolenhetens drogpolicy och handlingsplan är inte tillräckligt tydlig när det gäller att en elev fritt får bestämma om eleven vill genomgå ett drogtest. Drogtester får genomföras vid farliga moment som kräver drogfrihet. Drogtestet får dock inte genomföras slumpmässigt utan förutsätter att samtliga elever testas.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nyköpings kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 9 september 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Nyköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolans policy och handlingsplan mot droger ska vara utformade i enlighet med skyddet mot påtvingat kroppsligt ingrepp i regeringsformen.
- Rektorn ska anmäla signaler om kränkande behandling till huvudmannen.

Motivering

Av regeringsformen framgår att varje medborgare gentemot det allmänna är skyddad mot påtvingat kroppsligt ingrepp men att detta skydd kan begränsas genom lag. Urinprovtagning utgör ett kroppsligt ingrepp. Åtgärder som innebär att gymnasieelev tvingas genomgå drogtest genom urinprovtagning kräver lagstöd. Det finns inga sådana bestämmelser i skollagen.

Vid tillsynen av Nyköpings gymnasium Skavsta framkom att skolan har utarbetat en drogpolicy och en handlingsplan för det förebyggande arbetet mot drogmissbruk, vid misstanke om och vid konstaterad drogpåverkan.

Av handlingsplanen framgår att rektorn kontakter omyndig elevs vårdnadshavare vid misstanke om drogpåverkan och att skolan förordar drogtest, men att testet är frivilligt. Vidare framgår att omyndig elev alltid anmäls till socialtjänsten både vid misstanke om och konstaterad drogpåverkan. För myndig elev framhåller rektorn situationens allvar och eleven erbjuds kontakt med socialtjänsten. Vid konstaterad drogaktivitet sammankallar rektorn till elevvårdskonferens för att upprätta ett åtgärdsprogram. Till elevvårdskonferensen kan även eventuella berörda myndigheter kallas.

Vid skolstartens första föräldramöte informeras vårdnadshavarna om gymnasieskolans drogpolicy och handlingsplan. Vidare presenteras ett informationsblad till elev och vårdnadshavare där skolan informerar om drogtest i skolan och där rektorn efterfrågar eleven och vårdnadshavarens samtycke till drogtest.

I informationsbladet efterfrågar skolan samtycke att få göra drogtest på förekommen anledning, "t ex inför vissa farliga moment eller om man misstänker att en elev är drogpåverkad". Vidare informeras om att drogtestet ska ske med fullt och reellt sam-

tycke från eleven, och från vårdnadshavare för omyndiga elever. "Du som elev har alltid rätt att avstå från att delta i testet, utan att behöva förklara varför".

Av intervjuerna framgår att det händer att vårdnadshavare ställer sig kritiska till drogtest, men att alla vårdnadshavare och elever har samtyckt till drogtest i skolan. Det är en grannliga uppgift för skolan att förvissa sig om att en elev verkligen upplever drogtestet som frivilligt. En gymnasieelev står i beroendeställning till skolans personal. Det framgår inte tydligt av handlingsplanen om elev och vårdnadshavare i samband med drogtesttillfället får ge ett skriftligt samtycke. Av intervjuerna framgår vidare att drogtesterna vid farliga moment inte genomförs för alla elever utan slumpmässigt. Drogtesterna får genomföras vid farliga moment som kräver drogfrihet. Utifrån svårigheten med att säkerställa elevens reella samtycke och risk för integritetskränkning får skolan inte genomföra slumpvisa drogtest. Drogtestet förutsätter att samtliga elever testas.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det saknas stöd i skollagen att genomföra slumpmässiga drogtest. Vidare är skolans drogpolicy och handlingsplan otydlig när det gäller elevs samtycke i samband med drogtest. Mot denna bakgrund föreläggs huvudmannen att åtgärda bristen.

Anmälan av kränkande behandling till huvudman

Av skollagen framgår att alla personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Personalens och rektorns anmälningsskyldighet är kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna och vidta eventuella åtgärder utifrån de uppgivna kränkningarna. Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:10) med kommentarer om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling framgår att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det ska med andra ord inte göras någon värdering av hur allvarlig händelsen är innan den anmäls till rektorn respektive huvudmannen.

Av tillsynen framkommer att det bedrivs ett förebyggande arbete mot kränkande behandling och att när personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäls det till rektorn. Rektorn ser till att ärendet utreds och att åtgärder vidtas. Däremot anmäler rektorn inte kränkningarna till huvudmannen.

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte uppfyller författningarnas krav. Mot denna bakgrund föreläggs huvudmannen att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 6 och 12 §§ regeringsformen

6 kap. 10 § skollagen

Omfattning, innehåll och resurstillgång**Bedömning**

Nyköpings kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Huvudmannen ska upprätta en plan för utbildningen på introduktionsprogrammet.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen på ett introduktionsprogram följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen.

Vid Nyköpings gymnasium Skavsta erbjuds yrkesintroduktion med inriktning fordon och transport. Programmet erbjuds till grupper av elever och är sökbart. Tillsynen visar att yrkesintroduktion med inriktning fordon och transport saknar en plan som beskriver programmets syfte, längd och huvudsakliga innehåll. Bristen på plan medför att skolan inte tydligt kan klargöra för elever och vårdnadshavare vilka mål utbildningen har då introduktionsprogrammen saknar nationella programstrukturer och examensmål. Vidare medför bristen att skolenheten saknar underlag för planering, uppföljning och utveckling av introduktionsprogrammet.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i huvudmannens styrning av utbildningen på introduktionsprogrammet då det saknas en plan för utbildningen på dessa program. Huvudmannen måste utarbeta och fastställa en plan för introduktionsprogrammen. Huvudmannen förläggs att åtgärda bristen.

Författning

17 kap. 7 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Nyköpings kommun en anmärkning.

Erbjudande av utbildning**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Skolan ger inte studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Motivering

Av gymnasieförordningen framgår att en elev skall få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det.

Av tillsynen framkommer att det på Nyköpings gymnasium Skavsta finns elever med annat modersmål än svenska. Vid utredning av de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som anges i kursplanerna ses inte studiehandledning på modersmålet som en stödåtgärd. Vidare framgår av intervjuerna att det förekommer att elever på

eget initiativ får studiehandledning då det finns enstaka lärare på skolan som är flerspråkiga. Studiehandledning ges således endast då det finns tillgång till kompetens på skolan. Studiehandledning erbjuds därmed inte till alla elever som behöver det.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det finns brister i arbetet med att tillgodose elevs behov av studiehandledning på modersmålet. Behovet av studiehandledning ska utredas och erbjudas till de elever som behöver det. Mot bakgrund av att det finns arbetsformer för att anpassa undervisningen till elevers olika behov och för det särskilda stödet bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig. Huvudmannen tilldelas därför en anmärkning. Nyköpings kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristen och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 9 september 2014.

Författning

9 kap. 9 § gymnasieförordning

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Carina Nilsson, jurist Christina Hjalmarsson och undervisningsråd Rut Hård af Segerstad.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Christina Lindh
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.